

Marokkó, 2022. április 5-16.

Résztvevők: Lippai Károly, Vig Eszter Aletta

Bevezetés

Spanyolország után, nem voltunk még biztosak benne, hogy mi lesz a következő úticélunk a WP-ben, de Marokkó esélyes helyen volt. Aztán Riezing Norbi keresett meg minket, hogy menjünk Marokkó+Nyugat Szahara kört, márciusban. Sajnos ezt nem sikerült összehozni, egyetemi köteleességek és Nyugat Szahara bezárása miatt. Végül sok próbálkozás ellenére ketten maradtunk és egy teljes Marokkó túra mellett döntöttünk egyetemi tavaszi szünetünk alatt.

3500 km, 194 faj

Időjárás

Áprilisban még szerencsére nincsen embertelenül meleg, de azért melegebb, mint idehaza. Az országon belül minden van. Óceánpart 10 °C, szél. Sivatag, 30 °C, tűző nap. Atlaszban, 5-10 °C, köd, eső. Az Atlasztól északra kellemes kontinentális idő, 20-25 °C. Egy teljes körnél, attól függően, hol mennyi időt tölt az ember mindenre számítani kell. A sivatagban a homokátfúvások elég veszélyesek, láttunk frissen fejre állt autót is, fontos ébernek maradni.

Közlekedés-Tájékozódás

Agadirba repültünk, itt egy Fiat Pandát béreltünk. Alapvetően skyscanneren keressük a bérautókat, nem emlékszünk a cég nevére, ahonnan béreltünk, de zökkenőmentesen ment szerencsére. Jól teljesített a kisautó a sivatagban és a hegyekben is, kettőnknek teljesen elegendő volt. Autópálya az atlasztól északra van az országban, ezek általában jó minőségűek voltak és viszonylag olcsók is, legtöbbször nagyon alacsony forgalommal. Google maps-sel simán tudtunk navigálni mindenhol. Benzinkutakat lehet találni eleget, ha keresi az ember kártyával is tud fizetni. Mindenhol a kutasok tankolták meg az autót bármennyire is jeleztünk, hogy láttunk már ilyet megoldjuk. Kedvességéből még a 10. kattanás után is próbálnak még egy kicsit beletenni a tankba, hogy minél jobb legyen neked és később kelljen újra tankolni... Még a reptéren vettünk sim kártyát 20 Gb nettel, 20 euróért. Fontos, hogy csak készpénzzel lehet érte fizetni és a reptéren lévő pénzváltó szabályosan rabol, 10% körüli jutalék. A későbbiekben atm-ből vettünk ki pénzt ezek közül is volt, ami jobban, volt, ami kevésbé lehúzó volt.

Marokkóban a fizetőeszköz a marokkói dirham (MAD), amikor ott voltunk 35 Ft volt 1 dirham. Érdekesség, hogy nem lehet Marokkóból kivinni 1000 dirhamnál többet, és itthon nem is váltanak seholy emiatt. Alapvetően próbáltunk kártyával fizetni mindenhol, ez az ország nyugati, északi részén zökkenőmentesen működik, kelet felé haladva egyre több helyen lehetett csak készpénzzel.

A Marokkói közlekedés európai szemmel káosz. Szerintünk helyi szemmel is, tuti az. Az „erősebb kutya **szik” alapon működik. Semmiképpen nem kezdő vagy félős sofőröknek való. Ez leginkább a városokban igaz, keleten a néptelenebb, szegényebb régiókban jóval nyugodtabb a közlekedés. Volt szerencsénk többször is az agadiri, casablancai csúcsgorgalomhoz, nem kívánjuk senkinek. Európai szemmel rengeteg a rendőri ellenőrzőpont az utakon, főleg a keleti, déli részeken. Minden település elején, végén és a nagyobb kereszteződésekben is. Itt le kell lassítani és csak intenek, hogy mehatsz, elvileg migránsok, csempészek és hasonlóak miatt vannak kint meg, hogy őrizzék a rendet.

Az út

Februárban nyitott ki az ország, 2 oltás és Covid teszt kellett a belépéshez. A tesztet elkérték a milánói reptéren, Agadirba érkezéskor már nem is foglalkoztak vele. Extraként árpilisban volt a ramadán, szóval a helyi kaját buktuk és a boltok is furcsán voltak nyitva, de ezen felül nem volt hatással az utunkra. A nyitvatartások úgy változnak, hogy naplemente előtt bezárnak, mindenki elmegy lakomázni és utána este 10 körül a legtöbb hely újra kinyit.

A túra anyagi része: Sajnos, mivel ketten mentünk és későn foglaltunk drága túra volt, de próbáltunk a lehető leginkább budget módon utazni. Nekünk fejenként 302.500 Ft-ba került mindent (kaját is) beleszámolva a kint töltött idő. Ennek a túlnyomó része a repjegy, az autóbérlés és az üzemanyag volt. Többen és előbb foglalva teljesíthető akár 200 ezer alatt is.

Eszti részletes, olvasmányos napi beszámolót írt, ezt alább olvashatjátok:

0. nap 04.05. Érkezés

Az utazás izgalmasan indult, hiszen mielőtt még elindulhattunk volna a reptérre mindkettőnkre várt egy ZH. Egyetemi kötelezettségeink után a reptéren találkoztunk. Milánon való átszállással utaztunk Agadirba, a teljes utazásra gyakorlatilag az egésznap elment, így napunk nagy része repülőn, vagy a repülőtéren való határozó böngészéssel telt. 9 körül értük el Marokkót. A repülőről való leszállást követően meg is pillantottuk az első madarainkat vörös vércsék személyében. A reptéren való áthaladás Covid intézkedések ellenére gördülékenyen történt. Az egyetlen fennakadást távcsöveink és spektíveink okozták, de szerencsére sikerült meggyőznünk minden illetékest arról, hogy nem drón, nem tud repülni egyik eszköz sem. Még a repülőtéren beruháztunk egy marokkói SIM kártyára, ami az utazás során a netünket biztosította. Mivel nem számítottunk ilyen gyors bejutásra ezért picit várnunk kellett az autónkra. Bár miattunk megszakította a ramadani vacsoráját az átkötőnk, de végig nagyon korrekt volt és segítőkész. A kocsni átvétele során a parkolóban röpködő erdei fülesbagoly gazdagította a marokkói listánkat. A sikeres autóbérlés után elindultunk Agadir belvárosa felé, hogy pár fontosabb dolgot még beszerezzünk. A ramadani nyitvatartásokhoz még nem hozzászokva próbáltunk bejutni a Dechatlonba kempinggázt venni, de az online nyitvatartás ellenére nem engedtek be. Mint utólag kiderült éppen 10 perccel utánunk nyitott újra, így végül bejutottunk, de kemping gázt nem sikerült szerezni. A bevásárlásunkat tehát úgy próbáltuk megoldani, hogy minél több hideg ételünk legyen, amihez nem kell főzés. A Carrefour nevű üzletláncban szerencsére hatalmas a választék és sok itthonihoz hasonló márka jelen van, így nem kellett sokat szórakoznunk a fordítással. A bevásárlás során sikerült begyűjtenünk az első új fajunkat is, hiszen a boltban **szaharai sármányok** röpködtek fel alá. A sikeres élelemgyűjtő körutunk után autóba pattantunk és a király nyári rezidenciája felé vettük az irányt. Út közben érdeklődve figyeltük a helyieket, akik hol a híd fényében fociztak, hol a parkolóban játszottak pétanquet. Meglepődve figyeltük, hogy az alig kivilágított utcán teljes nyugalommal halad el a kocogó úr a kóbor kutya falkák mellett. Sajnos csak rövid ideig tudtunk próbálkozni a rozsdásnyakú lappantyúval, így nem sikerült hallani vagy látni. Itt nem tudjuk, hogy szoktak próbálkozni mások, elég hosszan reflektorokkal van kivilágítva a kerítés így már messziről figyeltek minket az örök. Rövid kitérőnk után kiszemeltünk egy kényelmesnek tűnő foltot a térképen, ahol éjszakázhatnánk. Az arra vezető út azonban a rendőrség által le volt zárva, és azt az utasítást kaptunk, hogy „Too dangerous for you, go back!” (Túl veszélyes nektek, forduljatok vissza!) Bár a térkép nem mutatott mást a közelben, csak egy szennyvíztisztítót. Kénytelenek voltunk visszafordulni és más alvóhelyet keresni. Igyekeztünk a másnapi madarászós helyünk, a Qued

Massa irányába haladni, hogy reggel minél hamarabb kiérhessünk majd. Mikor már éjfél felé járt az idő mindketten kimerültünk, így jobb híján egy benzinkút melletti kamionos pihenőbe húzódtunk le. Az ablakokra törülközők kerültek, az üléseket hátradöntöttük, majd az instant kis alvóhelyünkön próbáltunk meg a sűrű autóforgalom zaja ellenére némi alvást produkálni.

1. nap: 04.06. Qued Massa

A kamionos pihenőben ébredve, reggeli első fajaink a **maghreb szarka** és a **pálmagerle** volt. Ez előbbi annyira gyakorinak bizonyult, hogy képet is elfelejtettünk róla csinálni, pedig meglepően jól néz ki. Miután az alvóhely melletti épület őrtornyaiból erőteljes kiáltásokat váltott ki a távcsövezésünk kicsit gyorsabban hagytuk el a területet és indultunk tovább, Qued Massa felé. Út közben Eszti látott az autótól mellett vadászni egy kuhit, de mire lehúzódtunk nyoma veszett, „Majd látunk még a túra alatt” ...nem láttunk... Az Ifentar felé vezető úton megálltunk egy random telephelynél, itt lettek meg az első **barna bülbülok**, **gyémántrozsdafarkúk** és kucsmás poszáták. Mindhárom nagyon gyakori volt a túra alatt. A folyó környékén mindenhol öntözik a földeket és majdnem mindenki lucernát vagy kalászoszt természet, mikroparcelákban, kézzel. GDP-t és élelmiszert nem sokat termelnek, de biodiverzitást elképesztő módon. Mindenhol cigánycsukok, pacsirták, csicsörkék, bülbülok és fecskék mozogtak, jó volt látni, hogy van még ilyen is. Az országban a folyók gyakorlatilag csak folyómedrek és a mélyebb részekben áll a víz áprilisban, egyébként pedig teli vannak szeméttel, amit áradáskor levisz a víz az óceánba. Okosan ki van találva a rendszer! Ezeknél az állóvízes részeknél, és alapvetően a folyómedrek bujább növényzetében nagyon szuper mozgás van. Tovább haladva az első megállónál, ahol kereszteztük a „folyót” megálltunk madarászni. Itt 2 perc után szólt is majd szépen kiült egy pár **barátcsagra** a közelünkben, kb. 10 percig tudtuk nézni őket. A nap folyamán még 2 helyen hallottunk és egy helyen láttunk. A bokrok „teli” voltak kucsmás és ibériai poszátával, spanyol gezével és ibériai füzikével. Itt láttuk a túra első **kis sarlósfecskéjét** is. Kicsit tovább megálltunk az út szélén elrendezni az autót és magunkat. Közben folyamatosan jöttek mentek körülöttünk a gyémántrozsdafarkúak és az erdei pinty helyi alfaja, mindkettő nagy kedvenc lett már akkor. Nem sokkal tovább láttuk a túra egyetlen **dalos poszátáját**. A következő jobbnak tűnő vizes részen, ahol kereszteztük a folyót sikerült pár partimadarat, jégmadarat és az első **barnatorkú partifecskét** is látni, igaz ez utóbbit elég pocsókul. Itt találkoztunk az első érdeklődő helyiekkel. Alapvetően az egész úton az volt a jellemző rájuk, hogy odajönnek és mikor rájönnek, hogy se franciát se arabot nem beszélünk folytatják, amit akarnak ugyanúgy csak jobban gesztikulálva, majd egy idő után mosolyogva tovább állnak. Aki pedig beszél angolul 99%-ban elakar adni valamit. Innen a tengerpart felé vettük az irányt és a tervek szerint útközben lesz még esély tarvarjút és futómadarat látni. Sajnos csak a **tarvarjak** lettek meg. Nagyon jó volt őket a természetes élőhelyükön látni, mivel a spanyolországi költőhely erősen állatkertes érzéssel bírt. A parton próbáltunk pár órát „seawatchingolni” itt lettek meg az első **szulák**, **kenti csérek**, és **fenyérfutók**, később még sokat láttuk ezeket a fajokat az óceánon. Elindultunk, hogy átmenjünk a torkolat másik oldalára, mivel több ezer nagytestű sirályt láttunk ott pihenni és közben útba ejtettük magát a torkolatot. Itt a legnagyobb a vízfelület és az egyik útról szuperül belátható az egész. Partimadarakkal, récékkel bővítettük a fajlistát. Itt végre szépen is láttunk **barnatorkú partifecskét** és bejöttek az első **halvány sarlósfecskék** is. Sajnos a delta északi oldalához nem tudtunk elég közel jutni és a szél is nagyon durván feltámadt így elindultunk vissza Agadirba. A helyi Dechatlonban megtudtuk egy kedves eladótól, hogy nem, tényleg nincsen kempinggázegő, habár a hozzávaló gázpalack kb. 100 darab volt a polcon. Kedvesen útba igazított egy Obi szerű áruházba, ahol volt 1 db gázegő, de a kasszás hölgy azt se tudta mi

az, így 10 percig tartott megvenni. A lényeg, hogy meglett! Még aznap felmentünk az Ourika völgyben lévő szállásunkra. Marrakeshen sajnos csak éjszaka mentünk át pedig elvileg szép város. A völgybe érkezve több helyen is megálltunk **maghreb bagoly** után hallgatózva. Végül 23 óra körül egy 15 perces huza-vona után sikerült elfoglalnunk a jéghideg szállásunkat, de legalább az erkélyre kisétálva megszólalt a bagoly! Sajnos a folyó túloldalán volt, így látni nem sikerült.

2. nap 04. 07. Oukaimeiden

Reggel egyikünk sem akaródzott lelkesen kikelni a meleg kuckónk alól, hiszen a szállás még mindig fűtetlen ölelésében tartott minket. Azonban amint meghallottuk az első csivitelő hangokat siettünk ki az erkélyre, ahonnan már sikerült is megpillantani az első pár **tenerifei cinegénket**, pár erdei pinty és csuszka társaságában. Minden álmoság elillant a szemünkből és lelkesen öltöztünk, hogy sikeresen bevegyük ezt a fontos napot. Az Atlaszban található madarak nagy részére csak ezen a napon volt esélyünk a klasszikus Oukaimeiden síterepen és az odavezető úton. A kézműves portékákkal kirakott úton haladva hamar elértünk egy bokrokkal tűzdelt lejtőt az út mellett, itt reménykedtünk benne, hogy rögtön láthatunk atlaszi poszátát, azonban „csak” bajszos sármányt, **sövény-sármányt** és kucsmás poszátát tartogatott számunkra a hely, meg az első árus bácsinkat. Aki nagy lelkesen jött mutogatni az áruit. Karcsi az elején még beszédbe is elegyedett vele, így végig mutogatta nekünk a különböző nyakláncokat és fatálatkat, az ametiszteket és jádékat, amiket a „faluja mellett talált”. Végül miután rájött, hogy nem fogunk venni semmit illedelmesen elköszöntünk és el is tűnt robogójával olyan gyorsan ahogy jött (valószínűleg le lett adva a drót, hogy turisták kóvályognak a környéken mert egyenesen hozzánk jött). Mi pedig folytattuk utunkat magasabbra, lehúzott ablakokkal hátha egy-két atlaszi küllő kiáltást meghallunk. A módszer sikeres volt, hiszen igencsak hamar le is húzódtunk pár ház közelébe, ahol egy fán ott díszelgett egy **atlaszi küllő**, az odúja mellett. A fa melletti járdán sétálva nem ijesztették meg a helyiek a madarat, így mi is közelebb tudtunk menni, hogy megcsodáljuk, bár fotózásra sajnos nem voltak alkalmasak a fények. A kellemes kitérő után folytattuk felfele utunkat, ahol a kövek közül érdeklődő rágeszálók figyeltek minket. Rövid határozás erejéig kiszálltunk megnézni a **berber földimókusokat**, akik édesen kergetőztek az út két oldalán és az úton. Madarászok lévén az eget se hagytuk figyelmen kívül, amit két törpesas díjazott. Mikor felértünk Oukaimeidenbe már hozzászólt a fülünk a havasi csókák és varjak csengő énekéhez. Fent egy magányosan úszkáló szárcsa és **köviverek** fogadtak minket rögtön. Mi azonban a rét felé irányítottuk legtöbb figyelmünket, majd némi keresgélés után meg is pillantottuk az **havasi (atlaszi) fülespacsirtákat**. A kis csapat meglepő gyorsasággal bújt el és tűnt fel újra és újra a buckák között.

Azonban hátra volt még az afrikai rózsásszárnyú pinty, amire ez az egy esélyünk volt a túra során. Képek alapján jó helyen jártunk, hiszen ismerősek voltak a kerítések, és sajnos a szemétbuckák is. A madarat azonban bármely irányba keressük, sehol nem látjuk. Úgy döntöttünk megpróbálunk még feljebb merészkedni az úton. Így jutottunk el a sípályák aljánál lévő parkolóba, ahol rengeteg árus várt már ránk, és akik egymás után próbáltak nálunk szerencsét. Érdekes volt, hogy mindig megvárták, amíg Karcsi elérhetővé válik, én hiába nem néztem éppen a spektívbe, hanem a tájat csodáltam, csak azután jöttek oda, hogy Ő felemelte a fejét. Valamint ő a „My friend” közvetlen megnevezést kapta mindenkitől, én a „Madam” voltam, akit csak 1 árus említett meg. A kulturális irányú megfigyeléseink után még feljebb próbáltunk menni, azonban nem kerültek a madarak a távcső elé, így visszatértünk lejjebb a sípálya alá. Sikerült megfigyelni két kövirigó fajt, **kormos hantmadarat**, valamint egy nagy

csapat köviverebet, azonban afrikai rózsásszárnyúpinty továbbra sem volt. A szerencsénk múltni látszott... Már jól a délutánban jártunk, amikor szervezetem jelezni kezdte, hogy reggeli se volt, így lassan némi táplálékot igényelne. Még egyszer áthúztuk a hegyeket. Hirtelen felindulásból, (talán ezt hívják úgy, hogy női megézés) a sípályán felfelé sétáló embercsoportot kezdtem el követni, akik hirtelen felzavartak egy csapat madarat. Bár jó messze tettek le, de látszódtott, hogy mik azok. Megvannak a **pintyek!** Messziről valószínűleg mókásan néztünk ki, ahogy egy tőlünk kb. 5-600 méterre lévő madárcsapatnak örülünk. Az élményt megkoronázta az is, hogy egy nagyobb csapat havasi fülespacsirta is letett mellénk, valamint egy bátrabb példány igen közelről is megvizsgált minket. Egy eldugott ebédelő sarok után nézve még sokszor megálltunk a patak mellett nézelődni, a felbukkanó kövirigók és az esetleges vizirigó reményében. Majd egy eldugott sziklarészen állítottuk fel a kempinggázatot és fogyasztottuk el az elégedettséggel megízésített instant tésztalevesünket.

Elindultunk a hegyekből kifelé gyakran megállva atlaszi hantmadár és poszáta után kutatva. Sikerült út közben egy kellemesnek tűnő és meglepően jó árú szállást foglalnunk pont kiérve az Atlaszból. Bár a hiányzó madárfajt már nem adtak a hegyek, de minden megállónál gyönyörű táj fogadott minket. Már sötétbe értünk a szálláshoz, ami meglepetésünkre zárva volt csupa sötét ablakokkal. Végül whatsappon sikerült elérnünk a szállásadót. Mint kiderült a szállás felújítás alatt van, nekünk pedig valahogy jövőre sikerült szobát foglalni.... Lehetőségek híján ismét az autóban aludtunk.

3. nap 04.08. Amerzgane track, Tagdilt track, Imiter

Az első fényekkel már útnak is indultunk. a sivatagban autókázva több ígéretesnek tűnő helyen is megálltunk, nemhiába, hiszen **vastagsóróú pacsirta**, **sivatagi pacsirta** és **hantmadár**, kormos hantmadár és **trombitás sivatagipinty** is távcső elé került rögtön az első útszéli stopnál. Ez az út az egyik, ha nem a legjobb hely a **maghreb hantmadárra** így sűrűn megállva bíztunk benne, hogy előbb utóbb belefutunk egybe. Így is lett egy szép öreg madár mutatta meg magát pár percig, sajnos picit messze, de spektívvel teljesen élvezhetően. Tovább haladva egy átrepülő majd egy a hegyen bókászó **feketehasú pusztaityúk** csapat növelte tovább a marokkói fajlistánkat. Egy folyó öblénél megállva már nem csak sivatagi fajokkal találkozhattunk. Búbos bankák, sárgarigók, spanyol geze, kenderike és csicsörke színesítette a repertoárt, az eddig megszokott fajok mellett. Valamint itt talákoztunk egy mókás csacsival is, aki előszeretettel kiabálta túl a madárcsicsergést. Kora délután érkeztünk el a napunk másik fő madarász helyére a Tagdilt Trackre. Itt a legtöbben általában egy egész napot töltenek, egy teljes marokkó túra esetében ez nem muszáj, mivel majdnem mindenre van máshol is esély, ettől függetlenül szuper madarászhely és ha van rá idő érdemes rászanni az egy napot! A szemétteléhez bekanyarodva rögtön megpillantottunk 2 **rozsdás hantmadarat**, amit várakozásainkkal ellentétben nem láttunk többet a túra alatt. A szemétkupacok között nagyon kis mozgás volt mindössze pár sivatagi hantmadár és pacsirta, valamint egy **pusztai ölyv** került a távcső elé. Ekkor már furcsálltuk, hogy nagyon kevés ragadozómadárral talákoztunk eddig a túrán és ez a későbbiekben is így maradt. Borzalmas volt látni, ahogy a szél keringeti a szemetet a füves pusztában ameddig csak a szem ellát. A kevés madármozgás és a depresszív hangulat miatt átmentünk a Tagdilt felé vezető főútra. A klasszikus Tagdilt tracket a kisautóval nem mertük bevállalni, de elvileg a főút mellett is mindenre megvan az esély. Itt az autó árnyékában felállítottuk a kempinggázatot, majd amíg a zacskós leves rotyogott mi pásztaztuk a terepet. A bokrok tetején magukat illető sivatagi hantmadarak között hamar figyelmesek lettünk a földön lévő mozgásra, majd élesítve **sivatagi fülespacsirták** alakja bontakozott ki. 5 madár

mozgott egészen közel hozzánk, így hatalmas élmény volt őket figyelni. Találtunk még két **vastagsőrű pacsirtát** is, amit bár korábban láttunk messziről a nap folyamán, de most már fotózásra alkalmas közelségből gyönyörködtünk a minkettől által nagyon megkedvelt madarakban. A területen természetesen a többi az élőhelyhez köthető madárfaj is megmutatta magát, láttunk vörösfejű gébicset, vörös vércsét és kövi- meg szikipacsirtát is. Az energiával feltöltő ebéd után kicsit még mozgolódtunk a területen. Kocsival haladva két osonó alak tűnt fel. 15 méterre tőlünk ült meg egy feketehasú pusztaityúk pár, akiket a kocsi közeledte nem riasztott fel. Hatalmas élmény volt ezeket a félnék madarakat ilyen közelségből látni. Miután minden tervezett fajt begyűjtöttünk, tovább utaztunk a sivatagi uhus pont felé. A kocsi kiszállva rögtön megpillantottunk egy kecskenyáját legeltető pásztort, aki hamar mellénk is szegődött. Két mutatóujját felfelé tartva és azokat a fejéhez nyomva formált „füleket” ezzel kérdezve, hogy az uhut keressük-e. Majd elmutogatta, hogy szokta látni, arra van amerre a korábbi megfigyelések is vannak. Amint a pontokhoz értünk rögtön ismerős lett pár sziklarés, azokról a képekről, amiket innen töltöttek fel az uhuról. Elkezdtük balról jobbra haladva felmérni a területet spektívvel, de kedves pásztorunk nagyon mutatni akart valamit, így átengedtük neki az egyik spektívét. Majd abba belenézve nem az uhut láttuk, hanem egy a sziklán lévő hatalmas gallyfészek, akkor még nem tudtuk, hogy ki a lakója. Pár perc múlva azonban megjelentek a tulajdonosok egy **feldegg-sólyom** pár, akik zsákmánnyal tértek haza, és az egyikük hamar neki is állt etetni a fiókákat. Miután sikerült kicsit leválnunk a spektívünkről észrevettük, hogy egy fiatalabb fiú is csatlakozott hozzánk és egy picit messzebb lévő rést nézi nagyon, majd erősen integetni kezd felénk. Át lokalizáltuk hát a felszerelést és hamar megtaláltuk a **sivatagi uhut** pont ott, ahol a fiú szabad szemmel kiszúrta. Szúrós szemmel, de rendkívül fenségesen foglalt helyet az árnyékos zugában. Ha pedig két ilyen faj nem lett volna elég egy helyre még egy **maghreb hantmadár** is feltűnt a sziklák között. Miután mindenben, ha nem is eleget, de a lehetőségekhez mérten elég ideig gyönyörködtünk elindultunk vissza az autóhoz, de az úton még a magukat idegenvezetőnknek kikiáltó pásztorok egy szikla alatt fészkelő trombitás sivatagipintyet is mutattak nekünk. Már csak az maradt hátra a naptól, hogy Erg Chebbibe érjünk és elfoglaljuk a szállást. Az út első 3-4 órája, amíg én vezettem eseménytelenül telt, azonban a sofőrcsere után fél órával igencsak kellemetlen helyzetbe kerültünk. Már csak 20 percre lehettünk a szállástól, amikor egy már megszokott rendőri ellenőrzőpontot vettük észre. Szokás szerint lassítottunk, hátha szükséges valami információt átadni. A rendőr csak intett, hogy haladjunk tovább. Azonban amint kikanyarodtunk kezüket lengetve kiabáltak utánunk. A bokrok takarásában ugyanis egy stop tábla bújt meg. Nyelvi gátak miatt a helyzetet nem is volt lehetőségünk elmagyarázni, így a bírság árával, 400 dirhammal kevesebbel a zsebünkben folytattuk utunkat. Merzougába megérkezve boldogan konstatáluk, hogy a szállásunkon kellemes a hőmérséklet, van melegvíz, wifi és konyha, valamint a rendkívül kedves szállásadónk is nagyon jól beszél angolul. Gyorsan tésztát főztünk, majd a sietős vacsora és kiadós zuhany után nem volt szükségünk altatóra, hogy rögtön álomba zuhanjunk.

4. nap 04.09. Hotel Yasmina, Oued Derkoua, Rissani

A közelben fizetős túrával bevisznek a dűnék keleti oldalára, ahol egy mesterségesen kialakított itatónál meg lehet figyelni a pettyes és koronás pusztaityúkokat, a hagyományos berber sátraknál pedig fészkelnek a sivatagi verebek, gyakorlatilag minden sivatagi fajt megmutatnak egy ilyen egésznapos túrán, azonban, mi drágának találtuk és korábbi infók alapján alternatív megoldást kerestünk. Ismét a nap első sugarai előtt keltünk, sivatagi lappantyú után terveztünk kutatni. Első utunk viszont a Yasmina hotelhez vezetett, ahol évekkal ezelőtt még költött a

sivatagi veréb, azonban még most is van minimális esély látni őket. A hotelhez vezető út homokos volt, de személyautóval is járható, bár kellő körültekintést igényel. A hotelt körüljárva nem találtunk sivatagi verebet a házi veréb csapatok között, azonban átrepült előttünk az első **barnanyakú hollónk**. A hotel kerítéssel elválasztott kertjében függönyhálók voltak kifeszítve és a távolban egy ellenőrzést végző alakot is láttunk, de sajnos elfele sétált így nem tudtunk kérdezősködni. A hotel előtt lévő pár terebéjesebb bokor foltjában kormos légykapó, bajszos poszáták és bonelli és ibériai füzikék ugrándoztak, ami oázisszerű hatást keltett a sivatagban. Ezután Oued Derkaoua felé vettük az irányt. Bár a bérelt fiat pandák nem éppen terepjáró volt hűségesen bevitt minket a pontra, ahonnan már be tudtunk sétálni a wadiba a sivatagi lappantyú után. A kocsiból kiszállva hamar felfigyeltünk egy fel-le járkáló pacsirtára, majd egy gyors arrébb röppenés után tisztán kirajzolódó szárnyminta egy **sarlós pacsirtát** fedett fel. Miután kinézelődtük és felszereltük magunkat kellő mennyiségű vízzel, naptejjel és napvédő inggel/sapkával, elindultunk a wadiba a korábbi eBird pontok felé. Az előttünk lévő egy hétben háromszor is látták a madarat egészen közeli pontokon. Befelé sétálva figyelmesen követték minket tekintetükkel a legelő dromedárok, a bokrok alatt különféle gyíkok lapultak, hogy ahogy közelítünk hirtelen eltűnhessenek. Árnyékunk elől futkostak az Egyptian predator beetle-k, valamint előttünk „cigánykerekeztek” el a marokkói flic-flac pókok. A terepet egymást mindig látva, de kellő távolságban fésültük át, hogy jobb lefedettséggel dolgozzunk. benéztünk az alkalmasnak és a kevésbé alkalmasnak tűnő bokrok alá. Két óra járás után kicsit úgy éreztük, mintha tűt keresnénk a szénakazalban. 3,5 óra séta és 15 km után csupán 48 madarat láttunk, ennek nagy részét egy gyurgyalagsapat tette ki. Sokáig játszadoztunk egy bokorban egy törpe poszátával abban reménykedve, hogy ha jobban szemügyre vehetjük szaharai lesz, de nem változtatott fajt a kedvünkért. A séta során több vörösfejű gébicset és még több rájuk utaló nyomot találtunk, sok tövises bokron vettünk észre felszúrt bogarakat. Viszont itt láttunk először **homoki pacsirtát**, ami némi vigaszként szolgált, ahogy sétáltunk vissza a kocsizhoz. Kicsit arrébb mentünk, pár régebbi ebird pont felé, ahol szintén átfésültük a területet, sajnos ismét sikertelenül. Habár csalódottak voltunk, kellemes meglepetés volt a sivatag számunkra, hogy mennyi élet van egy ilyen zord területen is. Szomorúan autókáztunk ki a sivatagból Rissani ültetvényei felé zöld gyurgyalagos és vörhenyes rigótímáliás vigasz reményében. Egy hídon áthaladva felugrott a korlátra egy pacsirta, ami a túránk során a legközelebbi és így a legpontosabban meghatározott **maghreb pacsirtája** volt. Az első megállónknál már vártak minket a **zöld gyurgyalagok**. Sokáig nézegettük őket, hiszen hamar javítottak mindkettőnk kedélyén. Ahogy lement a nap kénytelenek voltunk a szállás felé venni az irányt. Lassan kiérve a pálmafás élőhelyekről azonban átrepült előttünk egy igencsak hosszúkás madár. gyorsan megálltunk és utána indultunk az ültetvények közé. Bár mindketten megküzdöttünk a keskeny utat elálló, igencsak agresszív pálmafával, de sikeresen tovább jutva előttünk ugrált a várt **vörhenyes rigótímália**. A nehezen indult nap után legalább pár célfajt sikerült összegyűjtenünk és mivel még egy napot a területre szántunk ezért nem adtuk fel. Az interneten talált két helyi madarásztól próbáltunk segítséget kérni. Az egyikük 2000 dirhamért (~78000 Ft) akart nekünk egy 5-6 órás túrát eladni, amit csak 1500-ra volt hajlandó engedni ebéd nélkül. Bár teljes bizonyossággal állította, hogy garantált a galléros túzok, mivel leginkább csak a lappantyú volt számunkra fontos – a többi fajt más WP túrában is elérhetőnek találtuk- és pénzügyileg továbbra se nekünk tervezett volt ez az ár kategória így nemet mondtunk. Azonban a másik túravezető elmondta, hogy egy helyi pásztor az, aki tudja, hogy hol van a lappantyú és nélküle nem lehet megtalálni, az ő túraikat is ő vezeti el ehhez a madárhoz. Miután győzködés után sem akartunk szervezett túrára menni, csak a lappantyút szeretnénk látni azt mondta felhívja nekünk a pásztert, aki holnap reggel 9-kor megmutatja kettőnknek 400 dirhamért (~15600 Ft). Ez az ajánlat már olyan volt, amin elgondolkodtunk, hiszen mindketten nagyon vártuk, hogy

láthassuk a sivatagi lappantyút és hallottunk történeteket emberekről, akinek csak sokadik látogatás után sikerült. Végül úgy döntöttünk belevágunk. Izgatottan hajtottuk álomra a szemünket, hiszen a holnap nap talán tényleg lappantyút tartogat majd valamelyik bokor árnyékában.

5. nap 04. 10. Oued Derkoua, Hotel Yasmina

A reggelt a szálláson töltöttük, végre kihasználva azt, hogy az árban reggeli is volt, amit hajnalban is hajlandóak voltak nekünk elkészíteni, hogy a terepi időnk ne csökkenjen. A hazaitól eltérő ízű frissen facsart narancslét kaptunk rántottával, kiflivel, lekvárokkal, joghurttal, keksszel és menta teával. Igencsak kiadósat reggeliztünk. Energiáinkat feltöltve korábban ki akartunk érni terepre, hátha egy szaharai poszáttal futunk össze. Rövid sétánkon odafele csak az előző nap fajait láttuk ismét, azonban ahogy közeledett a 9 óra és már visszafelé haladtunk, amikor átrepült felettünk egy madár, röptében meg-megvillantva a fekete szárnybélését. Míg én távcsővel, Karcsi fényképezőgéppel követte, majd elégedetten egymásra mosolyogtunk, **futómadár**. Hamar feltűnt előttünk egy hosszú fehér „köntösbe” öltözött határozottan berbernek tűnő Úr. Amint meglátott minket elindult az irányunkba, majd hozzánk érve, kézzel-lábbal elmutogatta, hogy mi jöttünk-e a lappantyúért. A célfajhoz való kulcsemlerünket sikeresen megtalálva először visszamentünk az autóhoz, majd elindultunk sokkal beljebb, a tevék felé. Kiszállva határozottan, az utat ismerve indult meg az Úr, mi pedig utána. Rövid alig 4-5 perces séta után megállt és egy bokorra mutatott. Bár alig hittünk elsőre a szemünknek, de ott volt alatta a **sivatagi lappantyú**. Nagyjából 15 méterre lehettünk és úgy tudtuk nem repül fel, csak ha nagyon közel megyünk, de már ilyen távolságból is felrepült a madár. Szerencsére egy közeli bokor alá szállt, így ezután már még óvatosabbak voltunk, nem akartuk megzavarni. A homokdűnék félig tökéletes takarást biztosítottak, így perceken keresztül figyelhettük/fotózhattuk. Mindkettőnk azonban azt a kérdést próbálta közben megfejteni, hogy honnan tudja a jóember, hogy pontosan melyik bokor alatt van a madár... Bár rengeteg teóriával álltunk elő, nyelvi gátjaink és valószínűleg a szakmai titok miatt sose tudjuk meg. Miután kellően kiélvezkedtük magunkat hagytuk nappalozni a madarat és alig pár métert megtéve egy gyanúsán sárga szemű poszáta repült be elénk a bokorba, majd készségesen kiülve is megmutatta magát a várva várt **szaharai poszáta**. Úgy éreztük jó üzletet kötöttünk, hiszen nemcsak a lappantyút, hanem két másik eddig hiányzó fajt is bezsebeltünk. Mivel még kellően sok volt hátra a nappal és szerencsénk visszatérni látszott, újból ellátogattunk a Yasmina hotelhez. A kocsiból kiszállva a bokros oázishoz indultunk, hiszen tegnap is ott volt a legjobb mozgás. Homokbuckán felfelé haladva egy gyors csippanás hallatszott, majd a bokorból kiugorva átrepült felettünk egy hím **sivatagi veréb**. Sajnos a homokos rész túloldalán tett le, ahova nem tudtuk követni, de szerencsére mindketten jól láttuk a rövid idő ellenére. A bokrok felé haladva egy új függönyhálóra lettünk figyelmesek, majd hamarosan a gazdája is megérkezett egy hatalmas hangszóróval. Megtudtuk, hogy az University of Veterinary Medicine Vienna munkatársa és a bajszos poszáttakat kutatja Marokkóban. Igen jól beszélgettük vele és kaptunk pár tippet is. Kiderült az is, hogy itt működik a Merzougai madárgyűrűzőállomás A határozottan sikeresnek vélt nap után a szokásosnál hamarabb szállásra értünk, amit ki is használtunk, pihentünk egy nagyot a következő hosszabb út előtt.

6. nap 04.11. Goulmima prinia site, Atlasz Ifrane felé

Korán, de ismét az isteni hagyományos reggeli elfogyasztása után indultunk útnak. Merzougából kiérve megpillantottunk egy futómadarat a bokrok között, lehúzódba végre

jobban meg tudtuk figyelni, mint az átrepülő példányt. Miután elvesztettük a bokrok között indultunk tovább a priniás helyre. A wadi, ahol a pont volt nem volt túl széles így ketten közrefogva sétáltunk. Kettőnk közül Karcsi haladt lassabban, az ő része sűrűbb volt, mindig azt láttam, hogy fotóz valamit, amíg nálam kihalt volt a terep. Egészen addig, amíg egy eddig nem hallott madárhang meg nem szólalt a kőbuckák mögül. Legalább kettő **koronás pusztaityúk** beszélgetett egymással. Némi tanácskozás után úgy döntöttünk, hogy nem megyünk utánuk, hanem tovább keressük a **csíkos priniát**. Aki rövid időn belül meg is mutatta magát. A „hosszúfarkú ökörszem” agresszívan ugrált körbe minket, „betolakodókat”, így több előnyös képet is sikerült lőnünk. A sikeres madarászat után egy hosszabb kocsikázás várt ránk. Amint ismét elértük az atlaszt figyelmünk a két hiányzó atlaszi fajra, a hantmadárra és poszátára irányult. Sajnos erős szél fújt ahogy haladtunk a szerpentinre, ami enyhe aggodalommal töltött el minket. Az atlaszi poszátás ponton most építenek szép nagy autópályát, ezért a korábbi helyeken nem találtunk jó részeket, így picit visszaindultunk egy korábbi fás-bokrosabb részre. Itt zergékként haladtunk a hegyoldalon figyelve, hallgatódzva. Egy negyedóra séta után meghallottunk egy atlaszi poszátára hajazó hangot, majd felkaptattunk a hang irányába, ahol egy pár **atlaszi poszáta** mozgott a fákon. Bár a tojó hamar eltűnt szem elől a hím percekig ugrált körülöttünk és a hangját is többször hallatta. A poszáták után megálltunk Zaida mellett a klasszikus vékonycsőrű pacsirta helyen, hátha így napközben belefutunk egybe. Sajnos brutális szél volt a fennsíkon így kis sem szálltunk a kocsiból, haladtunk tovább északnak. Innen egyébként keletre Missouri felé van a galléros tűzok rehabilitációs régió, ahol szaporítanak és szabadon is engednek madarakat, ezt nem tettük bele a túránkba. Tovább indulva az **atlaszi hantmadarat** már sziklásabb a túllegeltetés hatására sivárabb élőhelyeken kerestük. Majd a kavicshalmok között fel is tűnt az első példány. Azonban nem csak mi voltunk kíváncsiak az élővilágra, hanem az is ránk, mert 4 kőborkutya szaglászott minket körbe ahogy végig spektíveztük a tájat. A völgyben a legelő birkák között találtunk még 2 vörös ásóludat is majd miután már négy példányt is sikerült látni az utolsó és az egyik legkirályabb atlaszi fajtából, haladtunk tovább. Az időjárás sajnos egyre szelesebbe fordult át nagyban nehezítve a dolgunkat. A nehezedő viszonyok ellenére még egy útba eső tónál megálltunk madarászni egy rövidet, majd ahogy már túlságosan remegni kezdtek spektívjeink és mi is a szélben, folytattuk tovább utunkat Ifran felé. A város a legnyugatiasabb volt az összes közül, amit eddig láttunk, teljesen európai hangulata van. Egy parkban megálltunk körbenézni, ahol magukhoz igencsak közel engedő bütykös szárcsák, vízityúkok és különféle récék fogadtak minket. Ahogy lassan ránk sötétedett elindultunk elfoglalni a szállást. A szállásadónkkal whatsappon egyeztettünk és miután megérkeztünk a környékre vártuk érkezését, hamar fel is tűnt egy néni, azonban ő egy mukkot se értett a mi általunk beszélt nyelvből, de úgy voltunk vele, hogy ha az activity már nem segít majd jön a google fordító. Nagy lendülettel akart beszállni a kocsinkba kérdés nélkül, ezzel majdnem ráülve spektívjeinkre. Mi nem számítottunk arra, hogy nem a címhez érkezünk és valaki be akar majd ülni a kocsiba, így a spektíveket és távcsöveket a legnagyobb kényelemben tartottuk a hátsó ülésen. Az első döbbenet után gyorsan elpakoltunk és utána már mindannyian (főleg a felszerelés) biztonságban bekerültünk a kocsiba, majd pár saroknyival arrébb vezetett a néni. Felvitt minket a szállásként szolgáló apartmanba, ahol a cserépkályha ellenére jó hideg fogadott minket ismét. A hölgy megpróbált nekünk némi rőzsével begyújtani, aminek az lett az eredménye, hogy az egész házat ellepte a füst, így megpróbáltuk ezt a feladatot átvenni tőle, azonban addigra az összes gyújtós elfogyott és meleg még mindig nem volt. A fizetésnél a szükséges összegnél nagyobb címlet volt csak nálunk a hölgy azonban nem tűnt úgy, mint aki vissza akar adni. Elkezdte neki a számológép segítségével mutatni, hogy mit szeretnénk, sajnos nem segített, jött a google fordító, majd meglepődve konstatáltuk, hogy valószínűleg nem tud olvasni, mert egyik használt nyelv se segített, csak rázta a fejét.

Kénytelenek voltunk a whatsappos kapcsolattartóhoz fordulni, majd miután nem jutottunk előre fel is hívtuk, a hölgy hamar kikapta a kezünkből a telefont és lebeszélétk a dolgot egymás között, miközben mi értetlenül néztünk egymásra. Végül rövid időre eltűnt, majd visszatért a visszajárónkkal és némi vizes gyűjtőssel, és elmagyarázta, hol hagyjuk a kulcsot reggel. Karcsi megpróbált ismét tüzet csiholni, amíg én gyors vacsorát készítettem. Bár végül a leves több meleggel szolgált a szervezetünk számára, a hálósobában volt több meleg takaró és azok alá bekuckózva tudtunk elaludni.

7. nap 04.12. Ifrane, Merja Zerga

Ifránba való megállásunknak oka az atlaszi légykapó volt, amihez sajnos tudtuk, hogy picit korán vagyunk, de a remény, hal meg utoljára... A napot egy főleg cédrusokból álló erdőben kezdtük, ahol sok tipikus erdei faj került távcső elé pl. tüzesfejű királykák, rengeteg fakusz, a nagy fakopáncs helyi alfaja és újból sikerült **atlaszi küllőt** látnunk, de a légykapót nem találtuk. – A korábbi adatok alapján nagyjából egy héttel érkezünk korábban, mint az első nagyon korai hímek, azonban ez évben csak májusban érkeztek meg a madarak, így utólag tudjuk, hogy nem volt esélyünk. Kellemes, de sikertelen túránk után visszatértünk a tegnapi bütykös szárcsás tóra fotózni kicsit jobb fényeknél. Majd ezután útnak indultunk nyugatnak, hogy időben megérkezzünk, a mocsári fülesbaglyos területre, Merja Zergába. Még a közeli reptérnél gyorsan megálltunk, hiszen két kéken villanó szalakótát láttunk, ami igencsak meglepő volt számunkra, ilyen 1000 méter feletti magasságban. Ahogy utólag megtudtuk itt van Marokkó legnagyobb szalakóta állománya. Folytattuk utunkat átszelve az országot. Útközben ismét összetűzésbe kerültünk a rend őreivel. Egy szerpentes úton több autóval együtt mi is megelőztünk egy lassú kamiont. A rendőrök a hegy tetején figyelték, hogy ki az, aki ott előz a záróvonalon és később megállítanak. Valamiért mindenki mást szó nélkül tovább engedtek, minket pedig félreállítottak. Karcsi kiszállt a kocsiból és eltűnt a rendőri vagonban. Pár perc múlva visszajött, és mosolyogva mondta, hogy próbálta elmagyarázni, a rendőröknek, hogy pedig másokat nem büntettek meg. Mikor nem jutott előre oda adta a, a 400 dirham birságot, majd a rendőr annyit mondott, hogy „Coffee” és visszaadott 200-at, „Good holiday” elköszönéssel. A baglyos hely előtt megálltunk a Sidi Boughaba tónál, ahol **kékcsőré récét**, veszekedő törpesasokat, barna és vörös kányákat néztünk. Bár a tó rengeteg gyönyörű madarat rejtett magában, már mindkettőnket a **mocsári fülesbagoly** tartott lázban. Hamar a tett helyszínére érkezünk és kényelmesen elhelyezkedtünk. Bár a távolság és a fények miatt a vízre nem nagyon láttunk rá, azt észleltük, hogy milyen nagy a mozgás. Ahogy ment le a nap minden földről felreppenő bíbicre odakaptuk a fejünket, csak, hogy biztosak legyünk benne, hogy nem szalasztjuk el a várt madarunkat. A békák éneke között szürkületben hallottuk meg először a hangjukat, majd nem sokkal később kiugrott az első madár. Majd követte őt még kettő, amelyikből az egyik hozzánk közel egy alacsonyabb füves részre ült le, tökéletes rálátást adva számunkra. Ismét hihetetlen élmény volt, és mindketten csupa mosollyal tapadtunk a távcsövekre. Alapvetően Merja Zerga megér egy teljes napot, nem tudjuk hogyan lehet közelebb menni és körbe madarászni, de elképesztően jól nézett ki a terület mikor ott voltunk, csak ajánlani tudjuk. Miután a madár elrepült és ránksötétedett elindultunk a szállás felé, ahol már meg se lepett, hogy hideg volt, azonban sajnos meleg vízünk se volt és a ház határozott szagokat árasztott magából. A szállás árát, pedig csak hagyjuk az asztalon, a visszajárót bukjuk...

8. nap 04.13. Frankolin site

A napukat a királyi vadászterületen kezdtük sarkantyús frankolin után kutatva. Már az oda úton elénk bukdácsolt kettő **barnanyakú szirtifogoly**, így a napot rögtön egy számunkra új fajjal indítottuk. A területre kiérve hamar meghallottuk az első pár példány frankolint, de hiába figyeltük a fákat, egyikük se ült ki. Kicsit hátrébb sétáltunk, ahol egy bokrosabb részből hirtelen kiugrott 2 barnanyakú szirtifogoly. Szomorúan konstatáltuk, hogy nem a várt fajt ugrasztottuk ki. Hirtelen azonban ismét morajlott a bokor és kiugrott egy új, kicsit másabb madár. Töredék ideig, de legalább láttunk **sakantyús frankolint**. Ezután lejjebb ereszkedtünk a völgybe, ahonnan a többi madár szólt, hátha sikerül egyet jobban megfigyelni. Még a bokrokba is megpróbáltunk utánuk menni, de övük volt a hazai pálya előnye. Alapvetően nem érdemes a pontokkal is sűrűn ellátott fenti tisztáshoz menni, hanem a domboldalt letről kell átnézni a hajnali órákban, teli van kiülő fákkal, amiket fentről nem lehet belátni. Délután elindultunk délnek. Útközben sokszor megálltunk az óceánt és a madarakat nézni. Csiga és kőforgatók a parton, sirályok és szulák a levegőben színesítették a palettát. Kisebb folyómedrek mentén partfutókat, liléket, cankókat az egyik megállónál **márványos récéket** figyelhettünk meg. Elég sok felé lehetett a településekhez közel is székicsérekkel találkozni. Majd egy kisebb füves területen a házak közelében **egy ugartyúk** is megmutatta magát. A nap során végül Casablancáig jutottunk, ahol egy kedves kis kék fehér színekben pompázó hotelben szálltunk meg 2 éjszakát.

9. nap 04.14

A napot Casablancában töltöttük némi turistáskodással. Senkinek nem ajánljuk, nem szép város.

10. nap 04.15

A nap során elértük a potenciális guvatfürj élőhelyeket, azonban ezekről a madarokról nem tudtunk sok információt összeszedni. Elvileg nagyjából 400 páros állománya van még itt a fajnak. Próbáltunk madarászokat felkeresni, de senki nem volt hajlandó segíteni volt, aki még azt is tagadta, hogy ismerne olyat, aki tudhat bármit úgy, hogy a testvére viszi a guvatfürj túsát a közös cégükben... Reménykedtünk, hogy hátha találunk ürüléket, látunk vagy hallunk egy madarat valamelyik tökföld mellett bóklászva, ha kellően türelmesek vagyunk. Nem számoltunk azzal, hogy ez a sok kilométeres szakasz, tele van tők, uborka és lucerna ültetvényekkel, amikben mind potenciálisan rejtőzhet guvatfürj, de legalább az óceán mellett a szél is fúj megállás nélkül. A nap során így sólepárlókat és tavakat látogattunk főleg, rengeteg partimadár volt ezeken a területeken, amik közel is engedtek magukhoz. Az utolsó megállókon pedig Karcsi kiszúrt két **bengáliai cséert** is, aminek nagyon örültünk, mivel nincsen fix hely erre a madárra, vagy belefut az ember vagy nem. Az utolsó marokkói éjszakánkat ismét az autóban töltöttük.

11. nap 04.16

Reggel még az óceánparton seawatchingoltunk, majd gyors reggeli után indultunk Agadirba, ahol már csak le kellett adnunk a kocsit és repülőre szállni. Szuper túrát zártunk, szerencsére zökkenőmentesen sikerült és csupán 3 faj „maradt” Marokkóban.

A teljes fajlistát, térképpel az alábbi linken találjátok:

<https://ebird.org/tripreport/47622>